

II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 28 oktober 1998

betreffende de steun die Italië voornemens is te verlenen aan de staalonderneming Acciaierie di Bolzano SpA

(kennisgeving geschied onder nummer C(1998) 3439)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2000/66/EGKS)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal,

Gelet op Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie van 18 december 1996 houdende communautaire regels voor steun aan de ijzer- en staalindustrie ⁽¹⁾, inzonderheid op artikel 6, lid 5,

Na belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken en gezien deze opmerkingen ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

I

Bij brief van 23 juli 1998 heeft de Commissie de Italiaanse autoriteiten in kennis gesteld van haar besluit de procedure van artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS, hierna „staalsteuncode” genoemd, in te leiden met betrekking tot een gedeelte van de steun voor milieubescherming en de steun voor onderzoek en ontwikkeling die de autonome provincie Bolzano voornemens was te verlenen aan de Acciaierie di Bolzano SpA, hierna „ACB” genoemd.

Uit de ter kennis van de Commissie gebrachte gegevens die voornamelijk zijn gebaseerd op de gegevens die in de brieven van de Italiaanse autoriteiten zijn vervat, blijkt het volgende.

Staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling

Artikel 2 van de staalsteuncode bepaalt dat steun voor uitgaven van ijzer- en staalondernemingen voor onderzoek- en ontwikkelingsprojecten als verenigbaar met de gemeenschappelijke

markt kan worden aangemerkt, mits deze met de regels van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling strookt ⁽³⁾.

Voor de onderhavige beschikking zijn de volgende bepalingen van die kaderregeling van belang:

- met betrekking tot industrieel onderzoek kan steun worden toegestaan mits het om fundamenteel onderzoek gaat dat gericht is op het verwerven van nieuwe kennis met het doel nieuwe producten, productieprocessen of diensten te ontwikkelen;
- onderzoek- en ontwikkelingsprojecten in het preconcurren-tiële stadium komen voor steun in aanmerking, mits zij niet voor industriële toepassing of commerciële exploitatie kunnen worden gebruikt of geschikt gemaakt.

De Commissie meende dat ACB door middel van de aange-melde projecten in hoofdzaak poogde het assortiment eigen producten uit te breiden teneinde op nieuwe en meer rendabele markten door te dringen. De producten bestonden reeds en werden reeds op industriële schaal geproduceerd. Bovendien bleek een aanzienlijk deel van de investeringen in feite de modernisering van de installaties van de onderneming tot doel te hebben met het oog op de fabricage van nieuwe assortiment-producten. Het ging bijgevolg niet om de ontwikkeling van nieuwe producten van speciaal staal, maar om een modernise-ring van het productenassortiment van ACB en van de voor de fabricage benodigde installaties.

⁽¹⁾ PB L 338 van 28.12.1996, blz. 42.

⁽²⁾ PB C 269 van 28.8.1998, blz. 5.

⁽³⁾ PB C 45 van 17.2.1996, blz. 5.

De Commissie merkte voorts op, dat de kosten betreffende de installaties, machines en uitrusting, die naar beweerd voor onderzoek en ontwikkeling werden gebruikt, niet aanvaardbaar waren aangezien de onderneming daartoe autonoom had besloten in het kader van de omschakeling van de eigen productie in de vestiging te Bolzano; de voorgenomen steun had dus kennelijk geen stimulerende werking op de uit te voeren investeringen.

Steun ten behoeve van het milieu

De verenigbaarheid van staatssteun ten behoeve van het milieu moet worden getoetst aan artikel 3 van de staalsteuncode, volgens hetwelk steun voor milieubescherming als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden aangemerkt, indien deze in overeenstemming is met de regels van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu⁽¹⁾, in overeenstemming met de toepassingscriteria zoals bepaald in de bijlage bij de staalsteuncode.

Bij de beoordeling van de onderhavige zaak merkte de Commissie op dat krachtens de voornoemde kaderregeling steun voor investeringen die gericht zijn op een beduidend hoger niveau van milieubescherming dan bij de verplichte normen is vereist, tot maximaal 30 % bruto van de voor steun in aanmerking komende kosten kan worden toegestaan en dat voorts volgens de bijlage bij de staalsteuncode enig voordeel met betrekking tot lagere productiekosten als gevolg van de gedane investeringen, in elk geval op het bedrag van de steun voor milieubescherming in mindering wordt gebracht.

In dezelfde bijlage is voorts bepaald dat in geval van ondernemingen die hun resultaten met betrekking tot milieubescherming aanzienlijk verbeteren, het hogere steunbedrag slechts van toepassing kan zijn op het gedeelte van de investering dat een betere bescherming mogelijk heeft gemaakt.

In het licht van het voorafgaande moet worden opgemerkt dat in de onderhavige zaak met de investeringen uitsluitend de bescherming van het milieu wordt beoogd en dat bijgevolg geen productiekosten moeten worden afgetrokken, met uitzondering van de productiekosten in verband met de investering voor de renovatie van het hoofdkantoor van de onderneming en de investering voor een nieuwe ecologische installatie voor het chemisch beitsen van staal op rollen met recycling van de vloeibare afvalstoffen die door de aanwezigheid van toxische zuren niet in het milieu kunnen worden geloosd, een installatie die eventueel met het staalproductieproces in verband kan worden gebracht. Uit de inlichtingen waarover de Commissie beschikt, blijkt overigens dat de beoogde investeringen op milieugebied ACB de mogelijkheid zullen geven een beduidend hoger niveau van milieubescherming te verwezenlijken dan wettelijk is voorgeschreven.

In dit verband bleek uit de door de Italiaanse autoriteiten ingediende onafhankelijke deskundigenverslagen dat, dankzij de aangemelde maatregelen met betrekking tot de aanpassing van vrij recente installaties, ACB de concentratie van primaire en secundaire stofdeeltjes in de rookgassen zal verminderen tot 1 mg/Nm³, terwijl de Italiaanse wetgeving (Presidentieel Decreet 203/88 en Ministerieel Decreet van 12 juli 1990) de grens heeft vastgesteld op 10 mg/Nm³; bovendien zullen de gassen geen koolmonoxide (CO) of benzofuran (PCDD + PCDF)

meer bevatten, hoewel de Italiaanse wetgeving terzake geen regels heeft vastgelegd. De maatregelen moeten het ook mogelijk maken het geluidsniveau tot minder dan 50 dBA terug te brengen, terwijl de wettelijke grens op 70 dBA ligt. Het zwaveldioxidegehalte, dat wettelijk gezien niet hoger mag zijn dan 1 700 mg/m³, kan door de investeringen tot 0 worden teruggebracht dankzij een verwarmingssysteem met methaan dat de lucht niet vervuult. Ten slotte moeten het neerslaan en het afzuigen van rookgassen en stof kunnen worden teruggebracht tot minder dan 25 mg/Nm³ (wettelijke grens 150 mg/Nm³) met volledige uitschakeling van rookgassen en stof op de werkplaats.

De aanzienlijke extra uitgaven in verband met de aanvullende milieu-investeringen buiten die welke zijn vereist om de installatie in overeenstemming met de minimumgrenzen te brengen, kan in dit geval worden gerechtvaardigd door de ligging van de staalfabriek in het midden van de stad Bolzano, die in het verleden ertoe heeft geleid dat buurtbewoners een vereniging hebben opgericht om tegen de milieuomstandigheden te protesteren. ACB heeft daarom besloten investeringen te doen op een grotere schaal dan nodig is om aan de milieunormen te voldoen en meteen ook installaties te vervangen die weliswaar nog niet verouderd zijn, maar het toch niet mogelijk maken het door de onderneming gewenste hogere milieubeschermingsniveau te bereiken.

Dat geldt met name voor de nieuwe ecologische installatie voor het beitsen en de recycling van gebruikte zuren. Volgens het door Italië ingediende deskundigenverslag kon de oude installatie, die halverwege de jaren zeventig werd gebouwd, nog tien jaar worden gebruikt door ACB, dat wil zeggen ten minste tot eind 2008. Dit betekent dat, nu ACB heeft besloten de installatie te vervangen, deze nog een aanmerkelijke resterende levensduur van meer dan 25 % heeft. Hetzelfde geldt voor het nieuwe waterzuiveringssysteem dat in 1975 werd geïnstalleerd en nog tot 2006 kan worden gebruikt.

De Commissie had bijgevolg redenen aan te nemen dat ACB het voornemen had een milieubeschermingsniveau te garanderen dat beduidend hoger is dan in de geldende wetgeving is vereist. Daarenboven bleek uit de aanmelding dat de verhoging van de voorgenomen steun voor de vermelde investeringen op milieugebied niet was berekend over het totale bedrag van die investeringen (49,5 miljard ITL), maar uitsluitend over de bijkomende investeringen die beogen een hoger niveau van milieubescherming te verwezenlijken (31,3 miljard ITL).

Met betrekking tot de vernieuwing van de daken van de gebouwen waarin het hoofdkantoor en de eigenlijke installatie zijn gevestigd, waarvoor de voorziene investeringen ongeveer 6,5 miljard ITL bedroegen, merkte de Commissie op dat uit de ingediende deskundigenverslagen bleek dat die gebouwen zich in een zo slechte staat bevonden dat de voorgenomen werkzaamheden in elk geval noodzakelijk waren. Alles leek erop te wijzen dat de werken in de twee gebouwen hoe dan ook zouden zijn uitgevoerd, aangezien zij volstrekt noodzakelijk en dringend waren wegens de verwaarloosde staat van de daken. Overeenkomstig de staalsteuncode concludeerde de Commissie dat ecologische investeringen met betrekking tot maatregelen die hoe dan ook niet kunnen worden uitgesteld, niet voor steun ten behoeve van het milieu in aanmerking komen.

(1) PB C 72 van 10.3.1994, blz. 3.

Ten slotte bleek de nieuwe ecologische installatie voor chemische beitsing, waarvoor een investeringsbedrag van 13 miljard ITL was uitgetrokken, een duidelijk effect op het productieproces te hebben. De Commissie heeft bijgevolg de Italiaanse autoriteiten medegedeeld dat zij eraan twijfelde of die investering voor steun in aanmerking kwam, aangezien enkel investeringen die specifiek op milieubescherming gericht zijn, voor steun in aanmerking kunnen komen. In antwoord daarop heeft Italië een nieuwe berekening ingediend betreffende de in aanmerking komende investeringen en de daarop betrekking hebbende steun, waarop de economische voordelen die voor ACB uit de nieuwe installatie voortvloeien, met name de voordelen in verband met de recycling van een gedeelte van de beitszuren, in mindering zijn gebracht. Dit voordeel, dat op ongeveer 100 miljoen ITL per jaar wordt geraamd, dit wil zeggen in totaal 1 miljard ITL over tien jaar, werd bijgevolg afgetrokken, zodat het oorspronkelijke bedrag van de in aanmerking komende investeringen van 13 miljard ITL tot 12 miljard ITL werd verlaagd.

Met uitzondering van de investeringen die betrekking hebben op de vernieuwing van de daken van de gebouwen „SEDE” en „ERRE”, waarin respectievelijk het hoofdkantoor van de onderneming en de eigenlijke installatie zijn gevestigd, had de Commissie bijgevolg een positief standpunt ingenomen ten aanzien van alle overige voorgenomen steunmaatregelen ten gunste van de milieubescherming.

Gelet op de bovenstaande overwegingen was het voor de Commissie moeilijk om te beoordelen of de steun voor onderzoek en ontwikkeling en de steun voor de vernieuwing van de daken van de gebouwen waarin het hoofdkantoor en de eigenlijke installatie van de onderneming zijn gevestigd, met de gemeenschappelijke markt verenigbaar waren. Het was dan ook noodzakelijk ten aanzien van de genoemde steunmaatregelen de procedure van artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS in te leiden.

De Commissie heeft geen bezwaren gemaakt tegen de voorgenomen steun voor de andere aangemelde investeringen voor milieubescherming. Voor deze laatste steunmaatregelen, waartegen de Commissie geen bezwaar maakte, vormde de bekendmaking van het besluit tot inleiding van de procedure in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bijgevolg louter een formeel verzoek aan de lidstaten om haar hun opmerkingen overeenkomstig bijlage I bij de staalsteuncode mee te delen.

II

De Commissie heeft de Italiaanse regering uitgenodigd haar opmerkingen kenbaar te maken; de andere lidstaten en belanghebbenden werden daarvan in kennis gesteld door bekendmaking van het besluit tot inleiding van de procedure.

De Wirtschaftsvereinigung Stahl heeft bij faxbericht van 28 september 1998 de Commissie in kennis gesteld van haar opmerkingen, die vervolgens aan de Italiaanse autoriteiten werden medegedeeld. Daarin werd instemming betuigd met het besluit van de Commissie ten aanzien van de steun voor onderzoek en ontwikkeling en een gedeelte van de steun voor milieubescherming voor wat de renovatie van de daken betreft, de procedure in te leiden.

Op 12 oktober 1998 had de Commissie geen andere opmerkingen van de lidstaten of andere belanghebbenden ontvangen.

III

In antwoord op de inleiding van de procedure en op de opmerkingen van de belanghebbende partij heeft de Italiaanse regering ten dele rekening gehouden met het standpunt van de Commissie en haar besluit aangekondigd een gedeelte van de betwiste steunmaatregelen in te trekken, waardoor de steun voor milieubescherming van 12 447 miljoen ITL wordt verlaagd tot 11 672 miljoen ITL en de steun voor onderzoek en ontwikkeling van 1 600 miljoen ITL tot 1 234 miljoen ITL. Voorts heeft Italië om toestemming verzocht de steun te verlenen die in het besluit tot inleiding van de procedure niet wordt betwist.

IV

ACB is een onderneming die de in bijlage I bij het EGKS-Verdrag opgenomen producten vervaardigt; zij is bijgevolg onderworpen aan de bepalingen van dat verdrag betreffende de steunmaatregelen van de staten.

Volgens artikel 4, onder c), van het EGKS-Verdrag worden door de staten verleende subsidies of hulp of door deze opgelegde bijzondere lasten, in welke vorm ook, als zijnde onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt voor kolen en staal afgeschaft en zijn verboden binnen de Gemeenschap. De staalsteuncode bevat enige limitatief opgesomde uitzonderingen op dit algemene verbod. Op grond van de staalsteuncode is steun voor onderzoek en ontwikkeling (artikel 2), steun voor milieubescherming (artikel 3) en steun bij sluiting (artikel 4) onder bepaalde voorwaarden toegestaan.

Zoals vermeld in deel I moet steun voor investeringen op het gebied van O&O stroken met de regels van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling om als met de gemeenschappelijke markt verenigbaar te worden aangemerkt.

Naar aanleiding van de twijfel die de Commissie bij de instelling van de procedure heeft geuit, met name met betrekking tot het feit dat een gedeelte van de steun voor O&O bestemd was voor nieuwe machines en installaties in het kader van de gedeeltelijke omschakeling van de productie in de vestiging te Bolzano, heeft Italië de voor steun in aanmerking komende investeringen met 1,8 miljard ITL verminderd van 7,8 miljard tot 6 miljard ITL, waardoor de voorgenomen steun thans 1,234 miljard ITL bedraagt.

De Commissie neemt kennis van de onherroepelijke beslissing van de Italiaanse autoriteiten om het bedrag van de steun voor O&O in de genoemde mate te verminderen, maar zij blijft ervan overtuigd dat 2,823 miljard ITL van de overige investeringen die volgens Italië voor steun in aanmerking komen, nog steeds bestemd is ter ondersteuning van het commerciële streven van ACB naar uitbreiding van het productenassortiment, teneinde op nieuwe en rendabelere markten door te dringen. Bovendien gaat het om bestaande producten die reeds op industriële schaal door concurrenten van ACB worden vervaardigd. Het gaat bijgevolg niet om de ontwikkeling van nieuwe producten van speciaal staal, maar om een aanpassing van het productenassortiment van ACB en om de modernisering van de voor de fabricage daarvan vereiste installaties.

Uit het dossier blijkt evenwel dat een gedeelte van de resterende investeringen voor O&O ten bedrage van 3,177 miljard ITL, bestemd is voor het zogenoemde triplexprocédé, waarbij methaangas onder hoge druk wordt ingespoten om het argonverbruik te verminderen. Dit innoverende procédé is tot dusver niet door andere Europese ondernemingen uit de sector toegepast. Indien het doeltreffend blijkt, zou dit procédé het mogelijk moeten maken op termijn de kosten van energieverbruik en ontcoling met ten minste 20 % te verminderen ten opzichte van de traditionele technieken.

Voor de Commissie lijkt het overigens geen twijfel dat de betrokken steun een stimulerende werking zal hebben op het gedeelte van het onderzoek- en ontwikkelingsprogramma dat betrekking heeft op het nieuwe productiesysteem. Die steun lijkt immers doorslaggevend in het besluit van de onderneming, naast het in het kader van de dagelijkse activiteiten verrichte onderzoek, nieuw engineeringonderzoek te doen naar de ontwikkeling van het triplexprocédé. De Commissie heeft daartoe de ontwikkeling onderzocht van de uitgaven voor onderzoek, die volgens de prognoses voor 1998 van 0,5 tot 1,5 % moeten stijgen. Terzelfder tijd zou het aantal voltijdse werknemers van ACB in de O&O-afdeling van 9 tot 16 moeten stijgen.

Ten slotte moet worden opgemerkt dat het bedrag dat ACB in 1998 voor O&O op grond van het aangemelde programma heeft uitgetrokken, aanzienlijk hoger ligt dan het gemiddelde in de sector, dat tussen 0,9 % en 1 % schommelt.

Bijgevolg lijken de ontwikkeling van de uitgaven voor onderzoek (die verdubbelen van 0,5 % tot 1 % van de omzet), het aantal personeelsleden dat aan het onderzoeksprogramma werkt (van 9 naar 16, bijna een verdubbeling) en het aandeel van de O&O-investeringen (1,5 % van de omzet tegenover een sectorgemiddelde van ongeveer 1 %) erop te wijzen dat de voorwaarde inzake de stimulerende werking van de staatssteun in casu is vervuld.

Daaruit volgt dat, hoewel een belangrijk deel van de betrokken investeringen, namelijk 2,823 miljard ITL, niet onder de communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling valt, in die zin dat het investeringen betreft die niet zijn gericht op het verwerven van nieuwe kennis met het oog op de ontwikkeling van nieuwe producten en/of productieprocessen en die bovendien voor industriële toepassing kunnen worden gebruikt of geschikt gemaakt en gemakkelijk commercieel kunnen worden geëxploiteerd, de investeringen in verband met het triplexprocédé, voor een totaal bedrag van 3,177 miljard ITL, daarentegen wel als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kunnen worden beschouwd.

Italië heeft de Commissie medegedeeld dat het voornemens is steun te verlenen voor een bedrag van ongeveer 25 % van de betrokken investeringen. De steun die kan worden toegestaan voor onderzoek en ontwikkeling betreffende het triplexprocédé belooft bijgevolg 794 miljoen ITL.

V

Met betrekking tot de steun voor milieubescherming merkt de Commissie op, dat de door Italië verstrekte gegevens haar niet kunnen bewegen tot een herziening ten gronde van de aanvan-

kelijke beoordeling van de verenigbaarheid van de steun voor de investeringen voor de renovatie van de daken van de gebouwen „SEDE” en „ERRE”. Door de vernieuwing van het dak wordt weliswaar het asbestgevaar geweerd, maar dit neemt niet weg dat dit soort maatregel, meer bepaald de vernieuwing van de dakbedekking, gezien de slechte staat daarvan in elk geval noodzakelijk is. Alles lijkt erop te wijzen dat de werken in beide gevallen hoe dan ook zouden zijn uitgevoerd, ook indien de dakbedekking geen asbest zou bevatten, aangezien zij wegens de verwaarloosde staat daarvan volstrekt noodzakelijk en dringend waren, zoals uit de bij de Commissie ingediende deskundigenverslagen blijkt.

Overeenkomstig de staalsteuncode, inzonderheid de bijlage, is de Commissie derhalve van mening dat milieu-investeringen met betrekking tot maatregelen die hoe dan ook niet kunnen worden uitgesteld, niet voor steun ten behoeve van het milieu in aanmerking komen.

Daaruit volgt dat de aangemelde steun voor investeringen voor een bedrag van 6,5 miljard ITL, die bestemd zijn voor de renovatie van de daken van de gebouwen „SEDE” en „ERRE” niet kan worden toegestaan.

De voorgenomen staatssteun voor de dakbedekking van de twee gebouwen kan derhalve niet worden goedgekeurd. De totale steun voor de investeringen ten behoeve van de milieubescherming, die 43 miljard ITL bedragen (de aangemelde 49,5 miljard ITL min 6,5 miljard ITL voor de dakbedekking), kan derhalve in zijn geheel niet meer bedragen dan 11,145 miljard ITL, dat wil zeggen 9,390 miljard ITL of 30 % steun voor een investering van 31,3 miljard ITL plus 1,755 miljard ITL of 15 % steun voor de resterende investering van 11,7 miljard ITL.

De Commissie merkt op, dat in het onderhavige geval geen enkele verhoging van de steunintensiteit kan worden toegestaan, hetgeen wel zou kunnen wanneer de investering door een KMO wordt gedaan, omdat ACB, die deel uitmaakt van de staalgroep Valbruna di Vicenza, veel meer dan 250 werknemers heeft,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De staatssteun die Italië voornemens is aan Acciaierie di Bolzano SpA te verlenen ter financiering van investeringen voor milieubescherming, voor een maximum brutobedrag van 11,145 miljard ITL, is met de gemeenschappelijke markt voor kolen en staal verenigbaar.

Artikel 2

De staatssteun die Italië voornemens is aan Acciaierie di Bolzano SpA te verlenen ter financiering van investeringen voor onderzoek en ontwikkeling, voor een maximum brutobedrag van 794 miljoen ITL, is met de gemeenschappelijke markt voor kolen en staal verenigbaar.

Artikel 3

Binnen twee maanden na de datum van kennisgeving van deze beschikking deelt Italië de Commissie het bedrag van de aan Acciaierie di Bolzano SpA verstrekte steun mede, teneinde de Commissie in staat te stellen te controleren of de in de artikelen 1 en 2 vermelde bedragen niet zijn overschreden.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 28 oktober 1998.

Voor de Commissie
Karel VAN MIERT
Lid van de Commissie
